

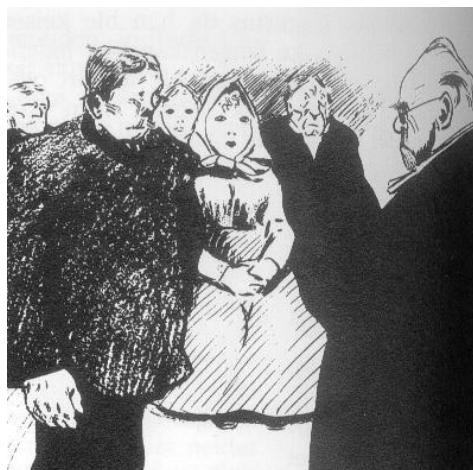
1737 Strid mellom kapellan og prest

Peter Nilsen Bjørn var personellkapellan hos sokneprest Johan Grøn i Stjørdal, presten som ble så vidkjent under Armfeldts felttog. Det er ikke forholdet mellom disse to som skal beskrives her, for det var svært så godt. Ikke bare overtok herr Bjørn skjøte på Mæle gård av sin overordnede, men han overtok også kona, enkefru Anne Marie Grøn, født Brix – da Johan Grøn døde. Deretter flyttet de til Holmedal ved Bergen. Dette kallet får som resultat at Caspar Roager kommer til Stjørdal og trer inn i presten Jens Nilssøn Parelius mørke verden. Sistnevnte overtok presteembetet etter Johan Grøn.

Presten Jens Nilssøn Parelius har det vært skrevet sider opp og sider ned om. En kan selvsagt stille spørsmål om han i en historisk sammenheng har blitt ytet rettferdighet. Var han igjen offer for et maktapparat, var det tiden som formet hans skjebne så mørk eller gjorde han kun sin plikt? For Stjørdalen vil han dessverre alltid bli husket for å ha ført Ingeborg Klokkhaugen til sitt møte med bøddelen på Langøra den 17.mars i 1750.

Caspar Roager tok teologisk ”attestats” den 10.juni 1717 med karakteren ”*non contemendus*”. Han ble utnevnt og ordinert til personellkapellan i Bjørnør. Siden ble han hjelpeprest i Trondheim, for så å tiltre den 8.oktober 1734 som res.kapellan i Stjørdalen. Her skulle han bli i 12 år. Han holdt sin siste preken skjærtorsdag 7.april i 1746. Kort tid etter døde han, og ble gravlagt 7.juli innenfor nordre dør i domkirka i Trondheim.

Roager fikk mye strid med sin kollega, Jens Nilssøn Parelius – som uansett hvordan ettertiden vil dømme han, var kjent for å være en vanskelig person. Det oppstod så dårlig forhold mellom presten og hans kapellan at det stadig endte i retten. Disse rettssakene gikk vanligvis ikke Roager sin vei. De skadet ham mer enn de gagnet. Dette skyldes nok at kapellanen hadde dårlig likviditet. Flere ganger ble han stevnet for skyldig beløp. Jens Nilssøn Parelius hadde meget stor makt i Stjørdalen på den tiden, og må nok mistenkes for å bestemme ”*rett og galt*” i flere saker i dalføret. Og for Caspar Roager skulle det bli så absolutt ”flere saker”.

Roager fikk skjøte på Mæle gård av sin forgjenger Peter Bjørn den 24.april i 1737 for 911 rdlr. Kapellanen fikk Ole Thomassen og Ola Larsen til å drive gården for seg. Men Roager kom raskt også i konflikt med disse - dersom det da ikke stod en viss Parelius bak, og lottbrukerne gikk til søksmål mot kapellanen. Roager ble dømt til bøter og futen skulle holde arrest- og delingsforretning i avlingen til gården. Da futen Peter Arnet, (Parelius sin mann på høsttinget 23.september 1749 da Ingeborg Klokkhaugens skjebne ble beseglet), - kom til Mæle for å gjøre opp ble han mottatt av fru Roager med følgende ord: ”*Er du nu der, din røver! Den onde besette dig, der du står*”. – Futen syntes nok ikke at en slik hilsen var særlig sømmelig, spesielt ikke siden det var kapellansfruen, og han sendte straks klage på henne for ”*ukjærlig og ukristeleg tiltale*”. Fru Roager ble dømt – trolig av Parelius – (lensmann Friis var ikke akkurat Parelius sin beste venn) til å ”*gjøre fogden afbigt til næste ting*”, og dertil betale 10 rdlr i bøter til Trondheim tukthus og 20 rdlr i saksomkostninger. Senere ble den godeste kapellansfruen stevnet av forpakterne sine og fikk bøter fordi hun hadde slått sønnen til forpakter Ola Thomassen med en staur og ”haardraget” hans kone. – Ja, det var tider det – de

geistlige i Stjørdal stod på den tiden på ingen måte tilbake i forhold til allmuen hva gjaldt å være "krangleverne". Og over alle – og med full kontroll - stod presten selv, salige Jens Nilssøn Parelius.